

مروری بر تجارت قزاقستان

فروردین ۱۴۰۲

معاونت بررسی های اقتصادی
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران

تهیه کننده: مهسا رجبی نژاد

ناظر: عاطفه قاسمیان

واحد گردآوری و تحلیل آمارهای اقتصادی

معاونت بررسی‌های اقتصادی

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران

فروردین ۱۴۰۲

از طریق پست الکترونیکی زیر می‌توانید پیشنهادهای و نظرات اصلاحی خود را به واحد مربوطه منعکس نمایید:

economic.tccim@gmail.com

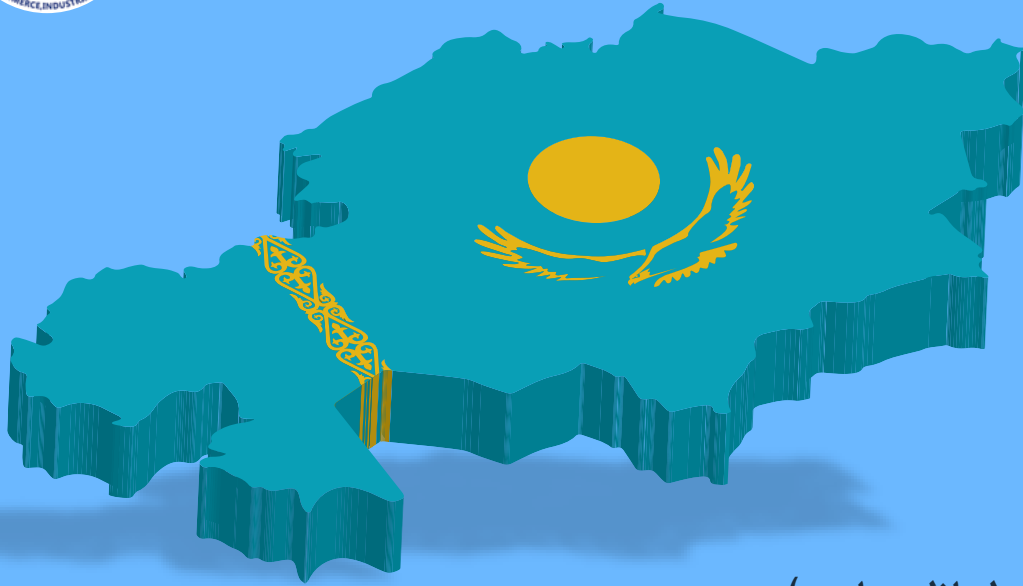
استفاده از مطالب این گزارش با ذکر منبع بلامانع است.

جمهوری قزاقستان یکی از کشورهای واقع در آسیای میانه است که با کشورهای روسیه، قرقیزستان، ترکمنستان، ازبکستان و چین هم مرز است و از طریق دریای خزر نیز با ایران مرز مشترک دارد. این کشور با جمعیت حدود ۱۹ میلیون نفری سهمی حدود ۰.۲ درصد از واردات کالایی جهان در سال ۲۰۲۱ را به خود اختصاص داده است. سهم ایران از واردات قزاقستان نیز در سال ۲۰۲۱ مطابق با آمارهای مرکز تجارت بین‌المللی، حدود ۰.۴ درصد بوده است که با توجه به موقعیت جغرافیایی قزاقستان، لزوم بررسی دقیق‌تر نیازهای وارداتی قزاقستان را برای ایران نمایان می‌کند. در این گزارش، ضمن مرور مهم‌ترین شاخص‌های اقتصادی کشور قزاقستان به همراه معرفی این کشور، تاثیر جنگ روسیه و اوکراین در اقتصاد قزاقستان، تجارت قزاقستان با جهان، تجارت ایران با قزاقستان، هم از لحاظ ارزشی و هم وزنی، ۲۰ کالای مهم صادراتی ایران با بیشترین رشد، هم از لحاظ ارزشی و هم وزنی، شرکای عمده تجاری قزاقستان در سال ۲۰۲۱، ۱۰ گروه کالایی عمده وارداتی قزاقستان در سال ۲۰۲۱ و صادرات ایران در آنها، صادرات گروه‌های عمده کالایی ایران به قزاقستان در سال ۱۴۰۰، اقلام عمده وارداتی قزاقستان (۲ کالای نخست در ۱۰ فصل عمده در سال ۲۰۲۱ و صادرات ایران در آنها به جهان مورد بررسی قرار می‌گیرد و همچنین پیشنهادهایی در رابطه با تجارت با این کشور ارائه شده است.

معرفی کشور قزاقستان

پایتخت سیاسی: نورسلطان

بزرگترین شهر: آلماتی

زبان‌های رسمی: قزاقی و روسی

دولت: جمهوری ریاستی

جمعیت: ۱۹.۲ میلیون نفر

مساحت: ۲۷۲۴۹۰۰۰ کیلومتر مربع (رتبه ۹ در میان کشورهای جهان از لحاظ مساحت)

واحد پول: تنگه (KZT)

همسایگان: از شمال با روسیه، از شرق با چین، در جنوب شرقی با قرقیزستان، در جنوب با ازبکستان و در جنوب غربی با ترکمنستان

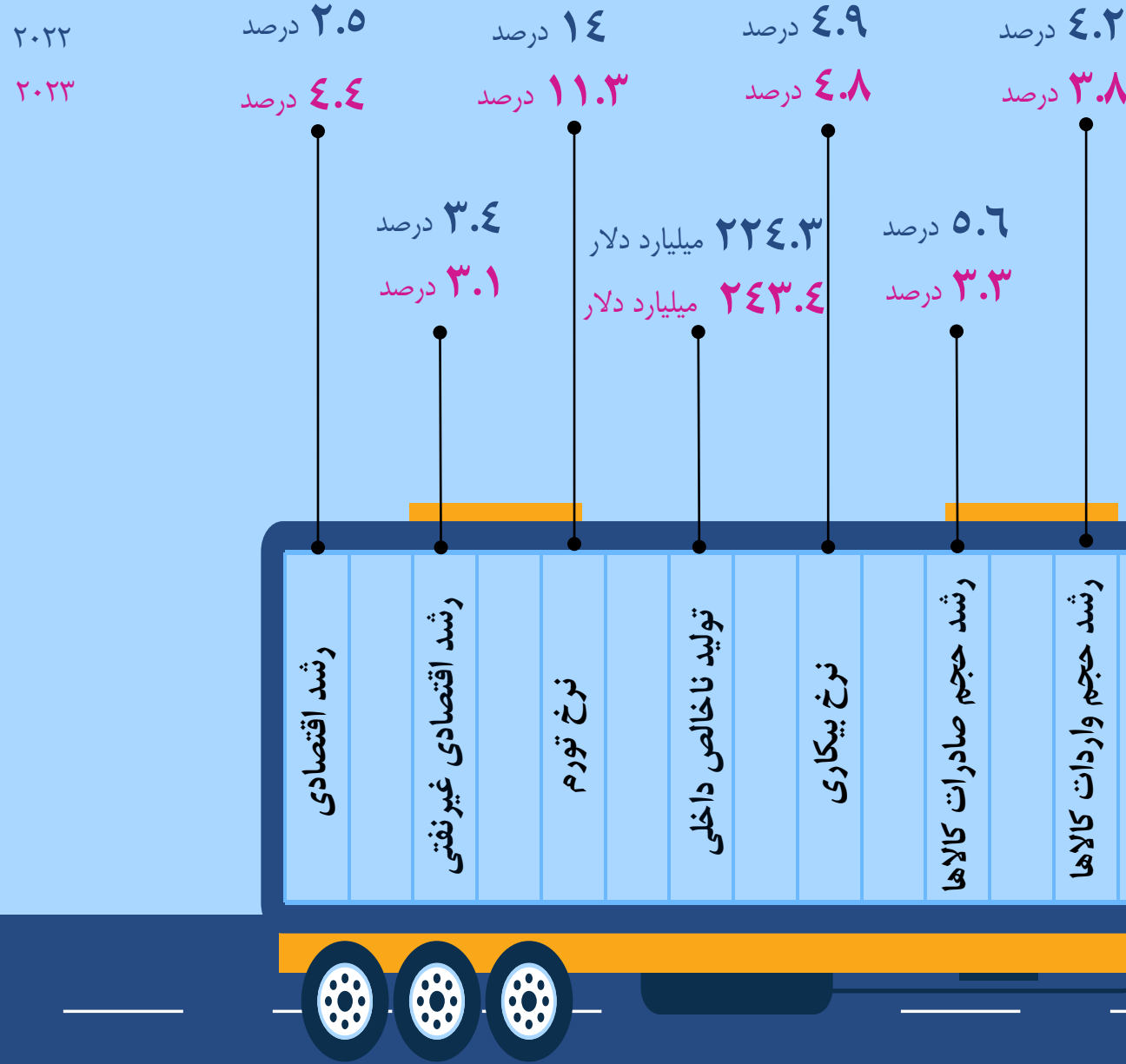
صادرات اصلی: نفت خام، فلزات، مواد معدنی

بازارهای صادراتی کلیدی: اتحادیه اروپا، چین، روسیه

شاخص‌های مهم اقتصادی قزاقستان

- پیش‌بینی رشد اقتصادی نسبتاً قابل توجه (۴.۴ درصد) برای قزاقستان و رشد ۳.۱ درصد بخش غیرنفتی در سال ۲۰۲۳
- پیش‌بینی کاهش نرخ تورم در سال ۲۰۲۳ در مقایسه با سال ۲۰۲۲ (۲.۷ واحد درصد)
- پیش‌بینی افزایش حجم صادرات کالاها در سال ۲۰۲۳ (۳.۳ درصد)
- به وجود آمدن فرصت صادراتی برای ایران به دلیل پیش‌بینی رشد ۳.۸ درصدی واردات کالایی قزاقستان در سال ۲۰۲۳

تأثیر جنگ روسیه و اوکراین در اقتصاد قزاقستان

حمله روسیه به اوکراین تا به امروز بر فعالیت اقتصادی قزاقستان تأثیر متوسطی داشته است؛ به طوری که رشد واقعی تولید ناخالص داخلی این کشور از ۴.۱ درصد در سال ۲۰۲۱ به ۲.۵ درصد در سال ۲۰۲۲ کاهش یافته است که دلیل اصلی آن را می‌توان اختلالات موقت در تولید نفت بیان نمود. تورم در این کشور همچنان بالا بوده که منعکس‌کننده تورم جهانی، کاهش ارزش تنگه (واحد پول قزاقستان) و رشد سریع دستمزدها و اعتبار است. قیمت‌های بالای کالاها در این کشور، منجر به تقویت بافرهای مالی و خارجی شده؛ به طوری که انتظار می‌رود مازاد ۳.۱ درصدی نسبت حساب جاری به تولید ناخالص داخلی را در سال ۲۰۲۲ در مقابل کسری ۴ درصدی این نسبت در سال ۲۰۲۱ قرار دهد. سیستم بانکی قزاقستان انعطاف‌پذیر است و به خوبی توانسته با اثرات جنگ روسیه و اوکراین مقابله کند. این درحالی است که در دوران جنگ، رشد سریع وام‌دهی خرده‌فروشی و افزایش تمرکز در این بخش، می‌تواند آسیب‌پذیری‌های بالقوه‌ای را در این کشور ایجاد کند. شایان ذکر است، چشم‌انداز اقتصادی کشور قزاقستان همچنان در معرض عدم قطعیت بزرگ و خطرات ناشی از جنگ در اوکراین قرار دارد. درحالی که از یک سو، وقوع جنگ می‌تواند صادرات نفت قزاقستان از طریق روسیه را تحت تأثیر قرار دهد و فشارهای تورمی نیز می‌تواند تنش‌های اجتماعی را دوباره شعله‌ور کند؛ قیمت‌های بالای کالاها می‌تواند منجر به استمرار تقویت بافرها شود و باعث انتفاع این کشور از نقل مکان شرکت‌های خارجی از روسیه به قزاقستان گردد.

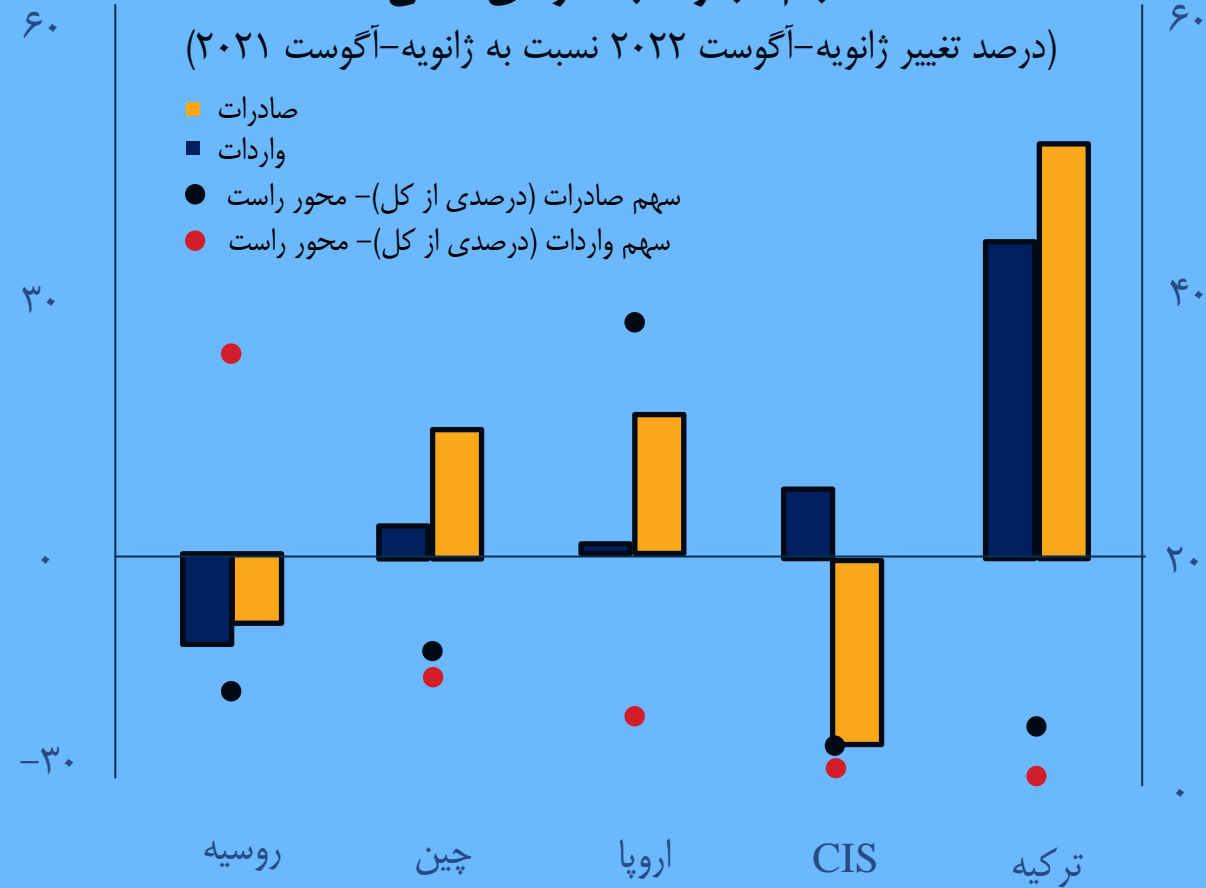
تأثیر جنگ روسیه و اوکراین در اقتصاد قزاقستان

مطابق نمودار روبه‌رو، با شروع جنگ روسیه و اوکراین نشانه‌هایی از تغییر در ترکیب تجارت قزاقستان به وجود آمده است:

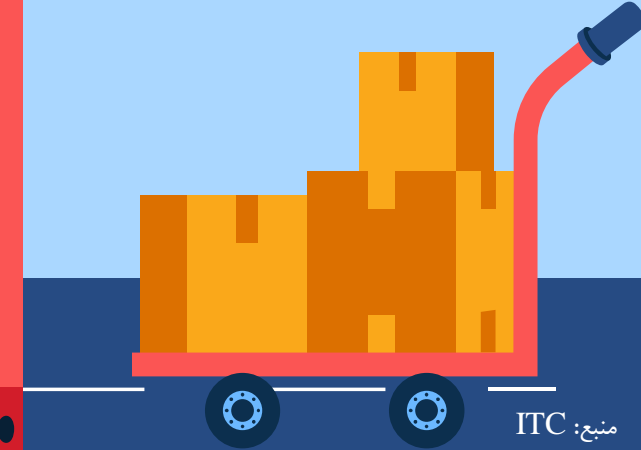
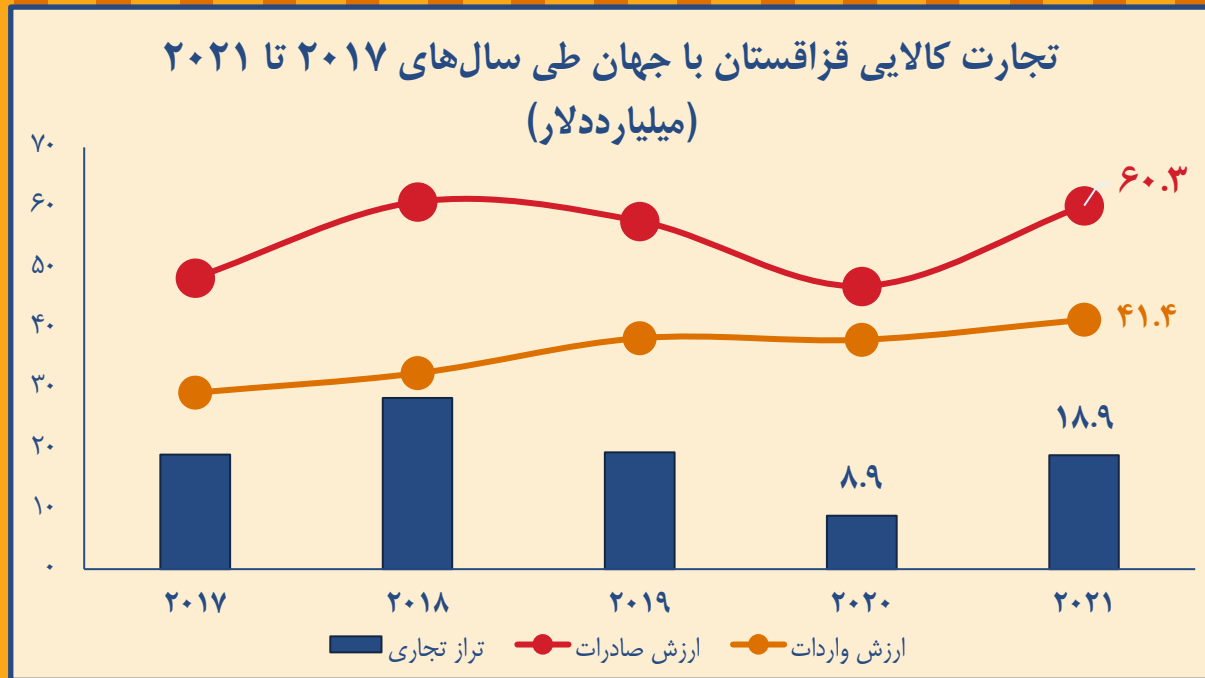
- کاهش شدید حجم تجارت قزاقستان با روسیه
- افزایش حجم تجارت با سایر شرکا از شروع جنگ تاکنون به ویژه تجارت با ترکیه

حجم تجارت با شرکای اصلی

(درصد تغییر ژانویه-اگوست ۲۰۲۲ نسبت به ژانویه-اگوست ۲۰۲۱)

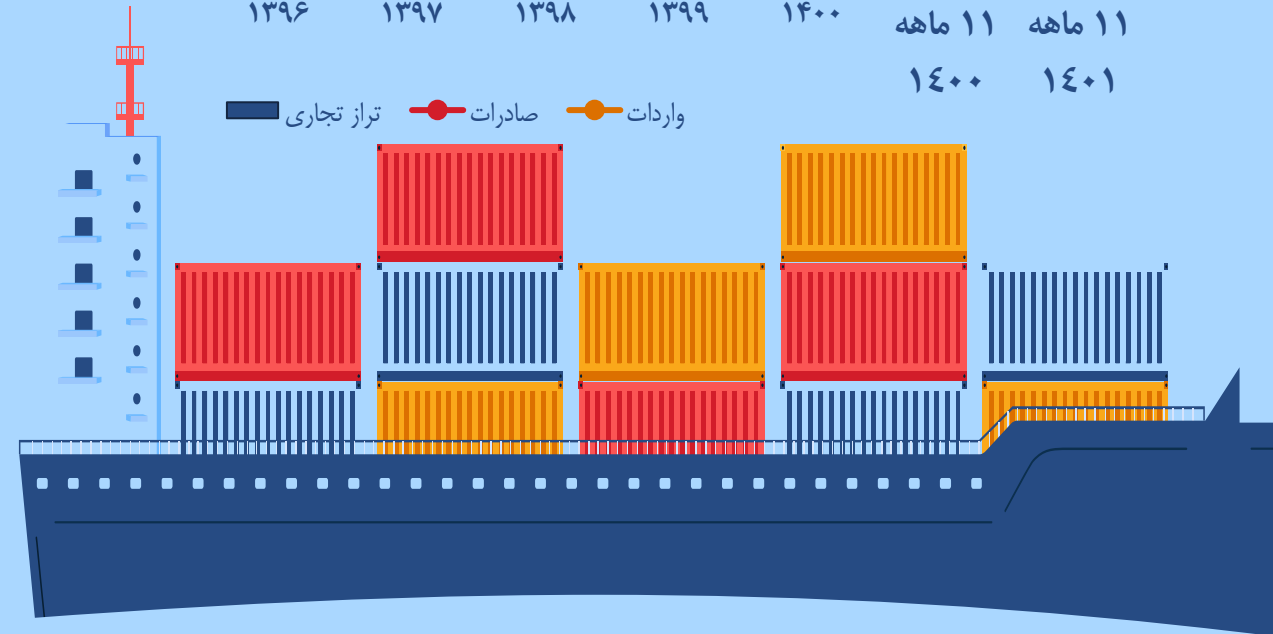
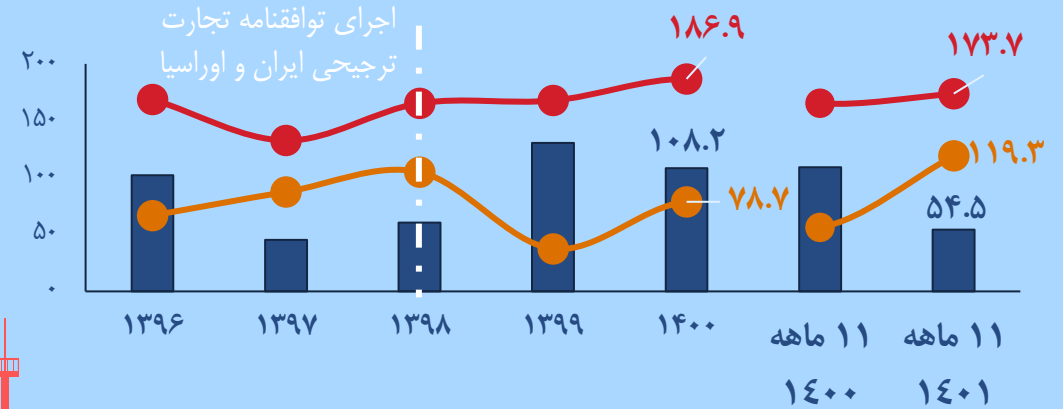
- افزایش توام صادرات و واردات کالایی قزاقستان در سال ۲۰۲۱ در مقایسه با سال ۲۰۲۰: به ترتیب ۲۸.۵ درصد و ۸.۸ درصد
- بهبود تراز تجاری قزاقستان از ۸.۹ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۰ به ۱۸.۹ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۱ (افزایش بیش از ۲ برابری)
- متوسط رشد سالانه صادرات و واردات قزاقستان به جهان طی سال‌های ۲۰۱۷ تا ۲۰۲۱ به ترتیب: ۵.۷ درصد و ۹ درصد

تجارت ایران با قزاقستان - ارزشی

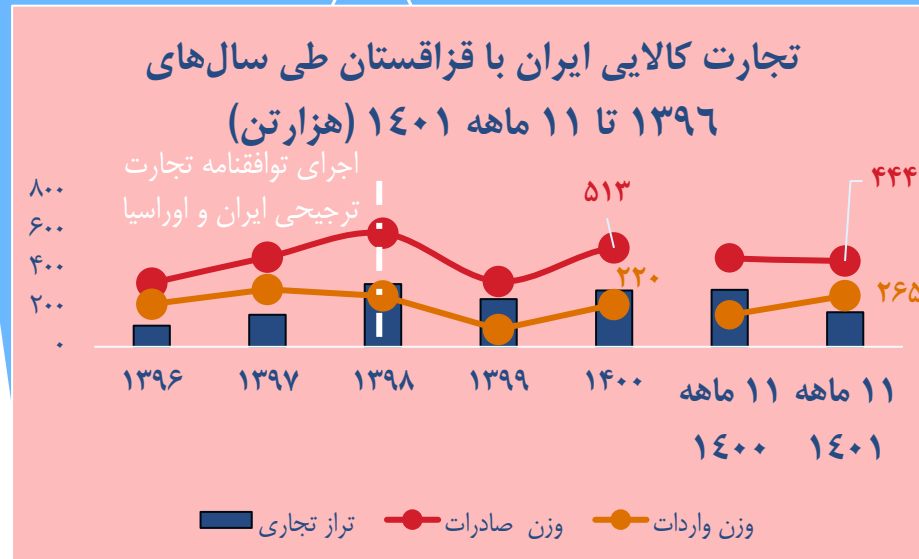
تجارت کالایی ایران با قزاقستان طی سال‌های ۱۳۹۶ تا

۱۱ ماهه ۱۴۰۱ (میلیون دلار)

- مثبت بودن تراز تجاری ایران با قزاقستان طی ۵ سال منتهی به سال ۱۴۰۰ و ۱۱ ماهه ۱۴۰۱
- متوسط رشد سالانه ارزش صادرات و واردات ایران به قزاقستان طی سال‌های ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۰: ۲.۶ درصد و ۴.۲ درصد
- سرعت بالاتر رشد واردات کالایی از قزاقستان در مقایسه با رشد صادرات ایران به این کشور در سال ۱۴۰۰ و یازده ماهه ۱۴۰۱:
- افزایش ۱۱.۳ درصدی ارزش صادرات ایران به قزاقستان و افزایش حدود ۲ برابری ارزش واردات ایران از قزاقستان در سال ۱۴۰۰ نسبت به سال ۱۳۹۹
- رشد صادرات و واردات در ۱۱ ماهه ۱۴۰۱ نسبت به مدت مشابه سال ۱۴۰۰ به ترتیب ۵.۱ درصد و ۱۱۲ درصد

تجارت ایران با قزاقستان – وزنی

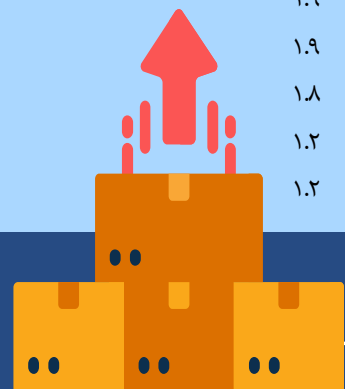
- مثبت بودن تراز تجاری ایران با قزاقستان به لحاظ وزنی طی ۵ سال منتهی به سال ۱۴۰۰ و ۱۱ ماهه ۱۴۰۱
- متوسط رشد سالانه مقدار وزنی صادرات و واردات ایران به قزاقستان طی سال‌های ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۰: ۱۱.۶ درصد و منفی ۰.۱ درصد
- رشد بیش از دوبرابری وزن واردات در مقابل رشد حدود ۵۲ درصدی وزن صادرات در سال ۱۴۰۰ در مقایسه با سال ۱۳۹۹
- کاهش ۳.۴ درصدی مقدار صادرات و افزایش ۶۱ درصدی مقدار واردات طی ۱۱ ماهه ۱۴۰۱ در مقایسه با مدت مشابه سال ۱۴۰۰

منبع: گمرک ج.ا.

- وضعیت تجارت کالایی ایران با قزاقستان طی پنج سال منتهی به سال ۱۴۰۰ نشان می‌دهد:
- صادرات به این کشور به طور میانگین به لحاظ وزنی، سالانه حدود ۱۱.۶ درصد افزایش داشته؛ این درحالی است که از لحاظ ارزش، به طور متوسط سالانه حدود ۲.۶ درصد رشد یافته است که نشان می‌دهد علیرغم اینکه میزان صادرات ایران به این کشور افزایش یافته، متوسط قیمت صادراتی کاهش پیدا کرده است.
 - در مقابل، طی بازه ذکر شده؛ اگرچه واردات ایران از قزاقستان به لحاظ ارزشی با افزایش همراه بوده (میانگین رشد سالیانه حدود ۴.۲ درصد)، اما به لحاظ وزنی میانگین افت ۰.۱ درصدی را تجربه کرده است. درواقع، طی ۵ سال منتهی به سال ۱۴۰۰، ایران توانسته میزان صادرات خود را به قزاقستان افزایش دهد.
 - طی ۱۱ ماهه ۱۴۰۱ در مقایسه با مدت مشابه سال ۱۴۰۰، صادرات ایران به قزاقستان به لحاظ ارزشی با افزایش حدود ۵ درصدی، اما به لحاظ وزنی با کاهش ۳.۴ درصدی مواجه شده است که نشان می‌دهد برخلاف سال‌های گذشته، مقدار صادرات کالایی ایران افزایش پیدا نکرده و ارزش صادرات نیز از محل رشد متوسط قیمت‌های صادراتی، افزایش یافته است. شایان ذکر است؛ امضای توافقتنامه تجارت ترجیحی ایران و اوراسیا در سال ۱۳۹۸ نتوانسته تاثیر چندان موثری در تغییر تجارت ایران و قزاقستان، به نفع ایران طی سال‌های اخیر داشته باشد.

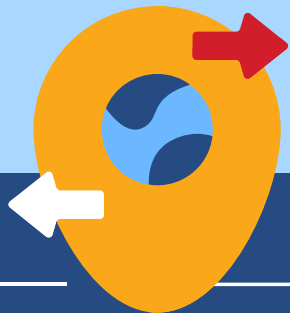
۲۰ کالای ایرانی با بیشترین رشد ارزشی صادرات به قزاقستان طی یازده ماهه ۱۴۰۱

کد تعرفه	شرح تعرفه	ارزش ۱۱ ماهه ۱۴۰۱ (هزار دلار)	ارزش ۱۱ ماهه ۱۴۰۰ (هزار دلار)	رشد ارزش (برابر)
۲۰۰۹۸۹۹۰	سایر آب میوه تغلیظ شده به استثنای (کنسانتره موز، انبه، گودا، پشن فروت، لیچی)	۲۰.۴	۰.۲	۱۲۲.۲
۳۹۲۰۴۹۹۰	سایر صفحه ها و ورق ها مستحکم نشده از پلیمرهای کلوروپینیل غیر اسفنجی با کمتر از ۶٪ وزنی پلاستی سایزر	۲۰.۴	۱.۷	۱۲.۰
۸۴۱۷۲۰۰۰	تنورهای نانوایی (همچنین تنورهای شیرینی پزی یا بیسکویت پزی)، غیر برقی	۰.۳	۰.۰	۱۱.۵
۰۴۰۳۹۰۹۰	دوغ، شیر و خامه بسته بندی شده کفیر و سایر شیرها و خامه های تخمیر شده... به استثنای فرآورده های مخصوص تغذیه کودکان شیرخوار	۵.۵	۰.۷	۸.۴
۳۸۲۴۹۹۹۰	چسباننده های آماده برای قالبها یا مغزی قالبهای ریخته گری؛ محصولات شیمیایی و فرآورده های صنایع شیمیایی یا صنایع وابسته	۴۴.۹	۵.۷	۷.۹
۰۷۰۹۹۹۰۰	سایر سبزیجات تازه یا سرد کرده	۱۵.۴	۲.۱	۷.۵
۰۷۰۹۴۰۰۰	کرفس به غیر از کرفس غده دار، تازه یا سرد کرده	۳۷.۳	۵.۶	۶.۷
۳۹۰۱۲۰۱۰	پلی اتیلن گرید لوله با وزن مخصوص (چگالی) ۹۴٪ یا بیشتر	۱۰۶۱.۷	۱۷۹.۷	۵.۹
۰۷۱۰۱۰۰۰	سیب زمینی نپخته یا پخته شده در آب یا بخار، یخ زده	۱۶۴.۵	۲۸.۲	۵.۸
۱۸۰۶۲۰۰۰	سایر فرآورده ها به صورت بلوک، تخته، قلم یا میله به وزن بیش از ۲ کیلوگرم، یا به حالت مایع، خمیر، پودر، دانه ریز یا به صورت فله در ظروف یا بسته بندی های اولیه که وزن محتوی آن بیش از دو کیلوگرم باشد.	۸.۳	۳.۵	۲.۴
۷۰۰۵۲۹۲۰	سایر شیشه های فلوت، ساییده و صیقل شده مسلح نشده غیر مذکور با ضخامت بیشتر از ۲.۵ میلیمتر تا ۴.۵ میلیمتر	۱۱.۶	۵.۰	۲.۳
۲۰۰۹۹۰۰۰	مخلوط آب میوه و سبزیجات، تخمیر نشده، که به آن الکل افزوده نشده باشد	۱۳.۳	۵.۸	۲.۳
۰۷۰۴۱۰۰۰	گل کلم و گل کلم بروکولی	۴.۰	۱.۸	۲.۳
۴۰۱۰۱۲۹۰	تسمه نقاله مستحکم شده غیر مذکور	۴.۷	۲.۱	۲.۲
۰۴۰۵۱۰۲۰	کره بسته بندی شده به صورت بسته های بیش از ۵۰۰ گرم	۳۱۱.۵	۱۶۳.۶	۱.۹
۰۸۱۳۱۰۰۰	زردآلو، خشک کرده	۲۳.۵	۱۲.۵	۱.۹
۳۴۰۳۹۹۹۰	سایر فرآورده های روان کننده فاقد روغن نفتی یا معدنی	۱۰.۲	۵.۴	۱.۹
۰۴۰۲۱۰۲۰	شیر خشک صنعتی از گاو که میزان مواد چرب آن بیشتر از ۱/۵ درصد وزنی نباشد غیر از مذکور در جای دیگر	۲۸۰.۰	۱۵۶.۰	۱.۸
۸۳۰۴۰۰۰۰	قفسه بایگانی، قفسه جای فیش... یا ملزومات و تجهیزات میز کار از فلز معمولی	۱.۲	۱.۰	۱.۲
۸۴۶۴۲۰۰۰	ماشین های سنگ زنی یا صیقل کردن، برای کار روی سنگ، سرامیک یا مواد معدنی همانند یا شیشه به حالت سرد	۲.۱	۱.۸	۱.۲

۲۰ کالای ایرانی با بیشترین رشد وزنی صادرات به قزاقستان طی یازده ماهه ۱۴۰۱

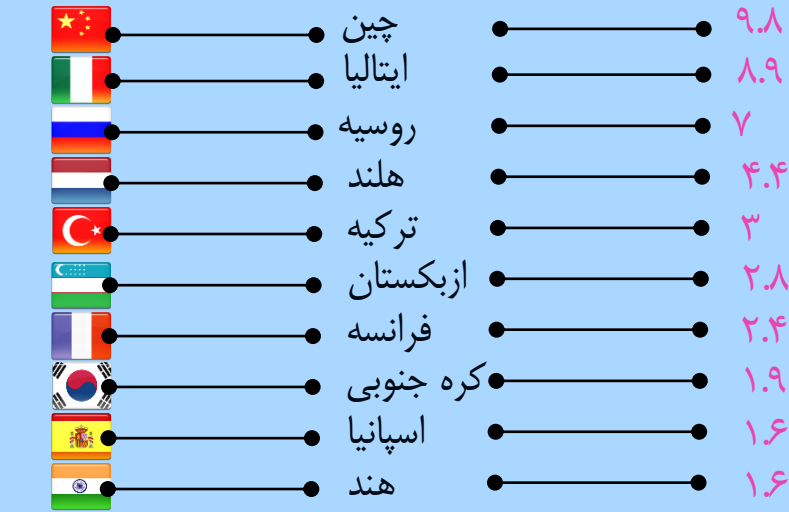
کد تعرفه	شرح تعرفه	وزن ۱۱ ماهه ۱۴۰۱ (تن)	وزن ۱۱ ماهه ۱۴۰۰ (تن)	رشد وزن (برابر)
۲۰۰۹۸۹۹۰	سایر آب میوه تغلیظ شده به استثنای (کنسانتره موز، انبه، گودا، پشن فروت، لیچی)	۴۴۶	۰.۳	۱۵۹.۳
۳۹۲۰۴۹۹۰	سایر صفحه ها و ورق ها مستحکم نشده از پلیمرهای کلورووینیل غیرا سفنجی با کمتر از ۶٪ وزنی پلاستی سائزر	۱۴۶	۱.۲	۱۲.۰
۳۸۲۴۹۹۹۰	چسباننده های آماده برای قالب ها یا مغزی قالب های ریخته گری؛ محصولات شیمیایی و فرآورده های صنایع شیمیایی یا صنایع وابسته	۱۲۰.۴	۱۰.۹	۱۱.۱
۰۷۰۹۹۹۰۰	سایر سبزیجات تازه یا سرد کرده	۴۱.۰	۶.۴	۶.۴
۸۴۱۷۲۰۰۰	تنورهای نانوایی (همچنین تنورهای شیرینی پزی یا بیسکویت پزی)، غیر برقی	۰.۱	۰.۰	۵.۹
۰۷۱۰۱۰۰۰	سیب زمینی نپخته یا پخته شده در آب یا بخار، یخ زده	۲۴۷.۷	۴۲.۴	۵.۸
۳۹۰۱۲۰۱۰	پلی اتیلن گرید لوله با وزن مخصوص (چگالی) ۹۴٪ یا بیشتر	۸۸۲.۸	۱۵۲.۰	۵.۸
۰۷۰۹۴۰۰۰	کرفس به غیر از کرفس غده دار، تازه یا سرد کرده	۶۲.۵	۱۳.۵	۴.۶
۸۴۳۸۵۰۰۰	ماشین آلات و دستگاه ها برای آماده کردن گوشت یا پرندگان خانگی	۰.۷	۰.۲	۴.۳
۸۴۱۹۱۹۰۰	آبگرم کن های زودجوش یا مخزنی، غیر برقی، که در جای دیگر مذکور نباشد	۳.۴	۰.۹	۳.۸
۲۰۰۹۹۰۰۰	مخلوط آب میوه وسبزیجات، تخمیر نشده، که به آن الکل افزوده نشده باشد	۳۷.۶	۱۰.۰	۳.۸
۰۴۰۳۹۰۹۰	دوغ، شیر و خامه بسته بندی شده کفیر و سایر شیرها و خامه های تخمیر شده، به استثنای فرآورده های مخصوص تغذیه کودکان شیرخوار	۳.۰	۱.۰	۳.۰
۴۰۱۰۱۲۹۰	تسمه نقاله مستحکم شده غیر مذکور	۲.۳	۰.۸	۲.۸
۰۷۰۴۱۰۰۰	گل کلم و گل کلم بروکولی	۱۸.۴	۷.۲	۲.۶
۷۰۰۵۲۹۲۰	سایر شیشه های فلوت، ساییده و صیقل شده مسلح نشده غیر مذکور با ضخامت بیشتر از ۲.۵ میلی متر تا ۴.۵ میلی متر	۴۹.۳	۲۱.۰	۲.۴
۳۸۲۴۴۰۹۰	سایر افزودنی های آماده برای سیمان، ملاط و بتون غیر مذکور در جای دیگر	۲.۳	۱.۰	۲.۳
۱۸۰۶۲۰۰۰	سایر فرآورده ها به صورت بلوک، تخته، قلم یا میله به وزن بیش از ۲ کیلوگرم، یا به حالت مایع، خمیر، پودر، دانه ریز یا به صورت فله در ظروف یا بسته بندی های اولیه که وزن محتوی آن بیش از دو کیلوگرم باشد.	۲.۸	۱.۳	۲.۲
۰۴۰۵۱۰۲۰	کره بسته بندی شده به صورت بسته های بیش از ۵۰۰ گرم	۸۶.۷	۴۰.۴	۲.۱
۰۴۰۲۱۰۲۰	شیر خشک صنعتی از گاو که میزان مواد چرب آن بیشتر از ۱/۵ درصد وزنی نباشد غیر از مذکور در جای دیگر	۱۰۵.۱	۶۰.۰	۱.۸
۰۸۱۳۱۰۰۰	زردآلو، خشک کرده	۹.۸	۵.۶	۱.۸

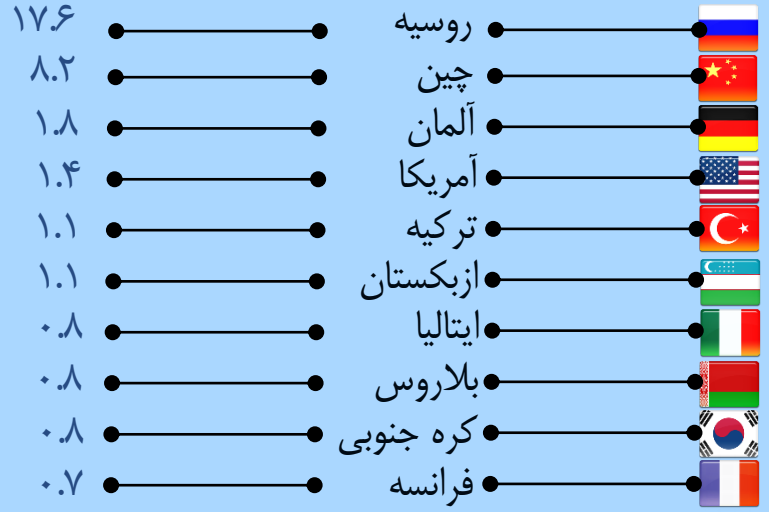

شرکای عمده تجاری قزاقستان در سال ۲۰۲۱

میلیارد دلار

صادرات

واردات

- کشورهای روسیه، چین و آلمان به ترتیب با سهم ۱۶.۲ درصد، ۱۴.۷ درصد و ۱۱.۶ درصد عمده مبادی وارداتی قزاقستان در سال ۲۰۲۱
- کشورهای چین، ایتالیا و روسیه به ترتیب با سهم ۴۲.۵ درصد، ۱۹.۹ درصد و ۴.۴ درصد مقاصد صادراتی قزاقستان در سال ۲۰۲۱

۱۰ گروه کالای وارداتی عمده قزاقستان در سال ۲۰۲۱

میلیارد دلار

۶		محصولات دارویی: ۳۰
۷		مصنوعات از چدن، آهن یا فولاد: ۷۳
۸		سوخت‌های معدنی، روغن‌های: ۲۷ معدنی و محصولات حاصل از تقطیر آن‌ها؛ مواد قیری؛ موم‌های معدنی
۹		سنگ فلز، جوش و خاکستر: ۲۶
۱۰		آلات و دستگاه‌های اپتیک، عکاسی، ۹۰: سینماتوگرافی، سنجش، کنترل، دقت سنجی؛ آلات و دستگاه‌های طبی جراحی؛ اجزاء و قطعات و متفرعات آنها

۱.۷ **فصول ۸۴** (راکتورهای هسته‌ای، دیگ‌های بخار آب گرم، ماشین‌آلات و وسایل مکانیکی، اجزا و قطعات آنها) و **۸۵** (ماشین‌آلات و دستگاه‌های برقی و اجزا و قطعات آنها، دستگاه‌های ضبط و پخش صوت و تصویر تلویزیونی) عمده‌ترین گروه‌های کالایی وارداتی قزاقستان در سال ۲۰۲۱ با سهم ۱۷.۴ درصد و ۹.۷ درصد از ارزش واردات این کشور سهم ارزشی حدود **۶۰ درصدی** ۱۰ گروه کالایی عمده وارداتی قزاقستان در سال ۲۰۲۱ (عدم تنوع وارداتی این کشور)

۱		۸۴: راکتورهای هسته‌ای، دیگ‌های بخار آب گرم، ماشین‌آلات و وسایل مکانیکی، اجزا و قطعات آنها
۲		۸۵: ماشین‌آلات و دستگاه‌های برقی و اجزا و قطعات آنها، دستگاه‌های ضبط و پخش صوت و تصویر تلویزیونی
۳		۸۷: وسایل نقلیه زمینی غیر از نواقل روی خط راه آهن یا تراموای
۴		۷۲: چدن، آهن و فولاد
۵		۳۹: مواد پلاستیکی و اشیاء ساخته شده از این مواد

صادرات ایران به قزاقستان به تفکیک گروه کالایی در سال ۱۴۰۰

میلیون دلار

فصول ۸ (میوه های خوراکی؛ پوست مرکبات یا پوست خربزه و همانند) و **۳۹** (مواد پلاستیکی و اشیاء ساخته شده از این مواد) با سهم ۳۲.۵ درصد و ۱۹.۷ درصد در مجموع **نیمی** از ارزش صادرات بدون نفت خام ایران به قزاقستان را در سال ۱۴۰۰ تشکیل می دهند.

صادرات ایران در ۱۰ گروه کالای عمده وارداتی قزاقستان در سال ۲۰۲۱

میلیون دلار

۶.۳	۸۴: رآکتورهای هسته‌ای، دیگ‌های بخار آب گرم، ماشین‌آلات و وسایل مکانیکی، اجزا و قطعات آنها		۱	۶		محصولات دارویی: ۳۰	۰.۵
۰.۶	۸۵: ماشین‌آلات و دستگاه‌های برقی و اجزا و قطعات آنها، دستگاه‌های ضبط و پخش صوت و تصویر تلویزیونی		۲	۷		مصنوعات از چدن، آهن یا فولاد: ۷۳	۳.۱
۰.۶	۸۷: وسایل نقلیه زمینی غیر از نواقل روی خط راه آهن یا تراموای		۳	۸		سوخت‌های معدنی، روغن‌های: ۲۷ معدنی و محصولات حاصل از تقطیر آن‌ها؛ مواد قیری؛ موم‌های معدنی	۰.۰۱
۳.۵	۷۲: چدن، آهن و فولاد		۴	۹		سنگ فلز، جوش و خاکستر: ۲۶	۰
۳۸.۴	۳۹: مواد پلاستیکی و اشیاء ساخته شده از این مواد		۵	۱۰		۹۰: آلات و دستگاه‌های اپتیک، عکاسی، سینماتوگرافی، سنجش، کنترل، دقت سنجی؛ آلات و دستگاه‌های طبی جراحی؛ اجزاء و قطعات و متفرعات آنها	۰.۰۰۴

در میان ۱۰ گروه کالایی عمده وارداتی قزاقستان در سال ۲۰۲۱، صادرات ایران تنها در فصل ۳۹ (مواد پلاستیکی و اشیاء ساخته شده از این مواد) نسبتاً قابل توجه (۳۸.۴ میلیون دلار) است که ۲.۲ درصد از کل واردات قزاقستان را در برمی‌گیرد.

اقلام عمده وارداتی قزاقستان (۲ کالای نخست در ۱۰ فصل عمده (کد تعرفه ۶ رقمی)) در سال ۲۰۲۱ و صادرات ایران در سال ۱۴۰۰

واردات قزاقستان از جهان (میلیون دلار)

صادرات ایران به جهان (میلیون دلار)

کد تعرفه ۶ رقمی

محصولات دارویی

۳۰۰۴۹۰	سایر داروها	۷۹۷	۳۶
۳۰۰۲۲۰	واکسن‌های پزشکی	۲۸۹	۰

مصنوعات از چدن، آهن یا فولاد

۷۳۰۸۹۰	سایر اسکلت فلزی و اجزاء و قطعات آن	۱۷۵	۳۰
۷۳۰۶۳۰	سایر لوله‌ها و پروفیل‌های توخالی جوش داده شده	۹۶	۱۸

سوخت‌های معدنی، روغن‌های معدنی و محصولات حاصل از تقطیر آن‌ها؛ مواد قیری؛ موم‌های معدنی

۲۷۱۶۰۰	برق	۸۶	۰
۲۷۱۵۰۰	مخلوط‌های قیری براساس آسفالت طبیعی	۱۷	۵

سنگ فلز، جوش و خاکستر

۲۶۱۶۹۰	سایر سنگ فلزات گرانبها و کنستانت‌های آن	۴۱۶	۰
۲۶۰۷۰۰	سنگ سرب و کنستانت‌های آن	۳۱۱	۲۱

آلات و دستگاه‌های اپتیک، عکاسی، سینماتوگرافی، سنجش، کنترل، دقت‌سنجی؛ آلات و دستگاه‌های طبی جراحی؛ اجزاء و قطعات و متفرعات آنها

۹۰۱۸۹۰	سایر آلات و وسایل مورد استفاده در علوم پزشکی	۱۳۷	۰.۵
۹۰۲۱۹۰	سایر وسایل ارتوپدی	۴۳	۰.۰۱

۸۴۷۱۵۰ واحدهای پردازش عددی ۱۰۶۶ ۰
 ۸۴۸۱۸۰ سایر انواع شیر و وسایل همانند ۳۰۲ ۲۰

رآکتورهای هسته‌ای، دیگ‌های بخار آب گرم، ماشین‌آلات و وسایل مکانیکی، اجزا و قطعات آنها

۸۵۱۷۱۲ تلفن‌هایی برای شبکه‌های رادیو تلفنی ۷۶۹ ۰.۰۰۳
 ۸۵۱۷۶۲ ماشین‌هایی برای دریافت و ارسال بسامدافزایی صدا، تصویر و ... ۲۵۸ ۰.۲

ماشین‌آلات و دستگاه‌های برقی و اجزا و قطعات آنها، دستگاه‌های ضبط و پخش صوتو تصویر تلویزیونی

۸۷۰۳۲۳ اتومبیل سواری و سایر وسایل نقلیه با حجم سیلندر بین ۱۵۰۰ و ۳۰۰۰ سی‌سی ۸۰۳ ۲
 ۸۷۰۷۱۰ بدنه برای وسایل نقلیه موتوری ۴۱۸ ۱۸

وسایل نقلیه زمینی غیر از نواقل روی خط راه آهن یا تراموای

۷۲۰۷۱۱ محصولات نیمه‌تمام از آهن یا فولاد دارای وزن کمتر از ۲۵ درصد کربن ۲۳۰ ۸۰۵
 ۷۲۱۴۲۰ سایر میل‌ها از آهن یا فولاد آهنگری شده ۱۸۹ ۱۲۸۴

چدن، آهن و فولاد

۳۹۰۱۲۰ پلی‌اتیلن سنگین ۱۹۹ ۲۲۴۵
 ۳۹۰۴۱۰ پلی(کلرووینیل) ۸۹ ۲۰۱

مواد پلاستیکی و اشیاء ساخته شده از این مواد

عملکرد صادراتی ایران در ۲ کالای نخست در ۱۰ فصل عمده وارداتی قزاقستان در سال ۲۰۲۱، نشان می‌دهد که ایران پتانسیل صادرات در "محصولات نیمه‌تمام از آهن یا فولاد"، "سایر میل‌ها از آهن یا فولاد آهنگری شده"، "پلی‌اتیلن سنگین" و "پلی(کلرووینیل)" به این کشور را دارد.

پیشنهادها در زمینه توسعه تجارت با قزاقستان

امکان استفاده از دسترسی خوب قزاقستان به شرق روسیه از طریق بندر اکتائو برای صادرات به شرق روسیه

تحریم بودن روسیه، می‌تواند فرصت خوبی را برای ایران در جهت افزایش صادرات به این کشور فراهم کند که بندر اکتائو قزاقستان با توجه به موقعیت جغرافیایی که در شرق دریای خزر دارد، می‌تواند نقش مؤثری در ترانزیت راحت‌تر این کالاها به روسیه از طریق دریای خزر داشته باشد.

لزوم تقویت شناورها در مرز امیرآباد و آستارا برای تسهیل در ترانزیت با قزاقستان و استفاده از ظرفیت بنادر شمالی برای صادرات کالاها به این کشور

این امر باعث بهبود حمل و نقل و اتصال این کشور به شرق و جنوب غرب آسیا، کاهش مسیرهای ترانزیتی از چین و هند به این کشور از طریق آب‌های آزاد خلیج فارس خواهد شد. همچنین، با توجه به سهم بالای زیرساخت‌های بلااستفاده در تجارت با قزاقستان در بنادر شمالی، با تمرکز بیشتر بر روی توسعه این زیرساخت‌ها، می‌توان برای بخش خصوصی فرصت‌سازی کرد.

استفاده از فرصت تحریم نبودن قزاقستان

قزاقستان می‌تواند نقش مؤثری در عبور از تنگنای اقتصادی ایران (به دلیل اعمال تحریم‌ها) ایفا کند و امکان استفاده از فرصت‌های سرمایه‌گذاری و صادرات و تسهیل روابط اقتصادی با این کشور و حتی اعضای اتحادیه اوراسیا را فراهم نماید.

لزوم تقویت استانداردهای لازم برای صادرات به قزاقستان

بدون شک، تقویت استانداردها می‌تواند منجر به افزایش سهم ایران در ورود به بازارهای قزاقستان و سایر کشورهای اتحادیه اوراسیا شود.

لزوم استفاده از آمادگی قزاقستان برای جذب خدمات فنی مهندسی ایران

کمبود نیروی متخصص در زمینه خدمات فنی مهندسی در قزاقستان و نیاز این کشور، می‌تواند فرصت خوب صادرات این نوع خدمات را برای ایران به وجود آورد.

انجام کشت فراسرزمینی در قزاقستان

با توجه به تغییرات اقلیمی ایران و کمبود آب در کشور، تولید محصولات کشاورزی در خارج از ایران و در خاک قزاقستان، می‌تواند از جمله طرح‌های اقتصادی باشد که امکان سرمایه‌گذاری و مشارکت دولت و بخش خصوصی را فراهم می‌کند.

با توجه به اینکه کشور قزاقستان از جمله مهمترین کشورهای همسایه شمالی ایران بوده و از وضعیت اقتصادی مناسبی در مقایسه با سایر کشورهای آسیای مرکزی برخوردار است، گسترش روابط تجاری ایران با این کشور می تواند زمینه حضور پایدار ایران را هم در بازار این کشور و هم در بازار کشورهای دیگر، علی الخصوص اتحادیه اوراسیا فراهم نماید. فرصت های زیادی برای همکاری بین دو کشور در ارتباط با صنعت، معدن، پتروشیمی، زیرساخت ها، کشت فراسرزمینی و بخش نفت و گاز وجود دارد که لازمه آن، گسترش روابط با این کشور و حذف موانع تجارت با آن است.

اگرچه به طور کلی صادرات ایران به قزاقستان طی سال های اخیر با افزایش همراه بوده است، اما می توان با برنامه ریزی صحیح و هدف گذاری بر روی کالاهایی که پتانسیل صادرات به این کشور را دارند و می توانند عمده نیاز قزاقستان را تشکیل دهند، منافع تجارت با این کشور را با توجه به پیش بینی مثبت اقتصادی برای قزاقستان افزایش داد.

برای مثال، با توجه به اینکه قزاقستان، به ویژه در ارتباط با نوسازی زیرساخت های کشور و بهره برداری از منابع انرژی به تکنیسین های فنی و مهندسی نیازمند است، ایران می تواند با انجام مذاکرات دیپلماتیک، زمینه را برای حضور گروه های فنی و مهندسی ایران در این کشور فراهم نماید و از ظرفیت های خالی توسعه این کشور در راستای منافع ملی خود بهره برداری کند.

